

Statsrådets skrivelse till riksdagen om kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om ändring av direktiv 2013/34/EU vad gäller tidsfristerna för antagande av standarder för hållbarhetsrapportering för vissa sektorer och vissa tredjelandsföretag (COM(2023) 596 final)

I enlighet med 96 § 2 mom. i grundlagen översänds till riksdagen kommissionens ovannämnda förslag och en promemoria om det.

Helsingfors den 23 november 2023

Arbetsminister Arto Satonen

Ledande sakkunnig Timo Kisanlahti

13.11.2023

EUROPEISKA KOMMISSIONENS FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS BESLUT OM ÄNDRING AV DIREKTIV 2013/34/EU VAD GÄLLER TIDSFRISTERNA FÖR ANTAGANDE AV STANDARDER FÖR HÅLLBARHETSRAPPORTERING FÖR VISSA SEKTORER OCH VISSA TREDJELANDSFÖRETAG

1 Förslagets bakgrund och syfte

1.1 Kommissionens mål att minska företagens rapporteringsbörda med 25 procent

I sitt meddelande *EU:s konkurrenskraft på lång sikt – efter 2030* (COM(2023) 168 final) betonar kommissionen vikten av ett regelverk som säkerställer att målen uppnås till lägsta möjliga kostnad. Kommissionen har därför åtagit sig att rationalisera och förenkla rapporteringskraven i EU-lagstiftningen med det slutliga målet att minska kraven med 25 procent. Riksdagen har informerats om ärendet genom ett E-brev (E 24/2023).

Mot denna bakgrund lämnade kommissionen den 17 oktober 2023 ett förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om ändring av direktiv 2013/34/EU vad gäller tidsfristerna för antagande av standarder för hållbarhetsrapportering för vissa sektorer och vissa tredjelandsföretag (COM(2023) 596 final)

1.2 Fastställandet av hållbarhetsinformationens innehåll genom kommissionens ESRS-standarder

Enligt redovisningsdirektivet (2013/34/EU) – ändrat genom direktivet om hållbarhetsrapportering – fastställs för företag en bilateral rapporteringsskyldighet vad gäller väsentliga ESG- eller hållbarhetsfrågor om miljö (eng. environment – E), mänskliga rättigheter och sociala aspekter (eng. social – S) samt företagets administration (eng. governance – G). Rapporteringen ska inkludera dels den information som krävs för att förstå företagets hållbarhetspåverkan, dels den information som krävs för att förstå hur hållbarhetsfrågor påverkar företagets utveckling, resultat och ställning. Rapporteringsskyldigheten gäller stora företag och moderföretag i stora koncerner samt börsnoterade små och medelstora företag.

Hållbarhetsinformationen måste rapporteras i enlighet med europeiska standarder för hållbarhetsrapportering (ESRS), vilka ska antas av kommissionen genom delegerade akter. Dessa ESRS ska specificera innehållet och, i förekommande fall, den struktur som ska användas vid rapporteringen.

En första uppsättning av allmänna eller sektorsövergripande ESRS antogs av kommissionen den 31 juli 2023. De gäller för all hållbarhetsrapportering oavsett i vilken sektor den rapporteringsskyldiga bedriver företagsverksamhet.

1.3 Sektorspecifika ESRS-standarder – förlängning av antagandet

Enligt direktivet om hållbarhetsrapportering ska kommissionen vid sidan om de allmänna standarderna även utarbeta sektorspecifika ESRS-standarder för rapportering i synnerhet om de

frågor som är typiska för den sektor inom vilken företagen är verksamma. I artikel 29b.1 tredje stycket i redovisningsdirektivet anges att sektorspecifika ESRS ska antas senast den 30 juni 2024.

Kommissionen föreslår nu att tidsfristen för antagande av de sektorspecifika ESRS-standarderna ska förlängas med två år jämfört med nuvarande tidsgräns i redovisningsdirektivet som är den 30 juni 2024.

Kommissionen anser att en förlängning av tidsfristen för antagande är relevant så att företagen bättre kan koncentrera sig på att genomföra de allmänna ESRS-standarderna som antogs den 31 juli 2023. Samtidigt kan man säkerställa att det finns tillräckligt med tid för att utarbeta effektiva sektorspecifika ESRS-standarder och begränsa rapporteringskraven till ett nödvändigt minimum.

1.4 ESRS för tredjelandsföretag – förlängning av antagandet

I artikel 40b i redovisningsdirektivet anges dessutom den tidsgräns för antagande av ESRS som ska användas av vissa tredjelandsföretag med verksamhet i unionen till den 30 juni 2024.

Med tanke på att rapporteringskraven för dessa tredjelandsföretag endast gäller från och med räkenskapsåret 2028, och med tanke på den ovannämnda förlängningen av tidsfristen för antagande av sektorspecifika ESRS, föreslår kommissionen att även tidsfristen för antagande av standarder för tredjelandsföretag bör förlängas med två år. Detta kommer att göra det möjligt för kommissionen att lägga mer resurser på att utveckla effektiva och proportionella sektorspecifika ESRS.

2 Förslagets huvudsakliga innehåll

Genom kommissionens förslag ska redovisningsdirektivet 2013/34/EU ändras på följande sätt:

- 1) utgången för tidsfristen för kommissionens antagande av sektorspecifika ESRS genom delegerade akter enligt artikel 29b.1 tredje stycket fastställs till den 30 juni 2026 (i stället för den 30 juni 2024) och
- 2) utgången för tidsfristen för kommissionens antagande av ESRS för tredjelandsföretag som uppnår vissa tröskelvärden genom delegerade akter enligt artikel 40b fastställs till den 30 juni 2026 (i stället för den 30 juni 2024).

3 Förslagets rättsliga grund och förhållande till proportionalitetsprincipen och subsidiaritetsprincipen

Beslutsförslaget grundar sig på artikel 50.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) som utgör den rättsliga grunden för de förfaranden som gäller etableringsfriheten. Relevant är i synnerhet artikel 50.2 g i EUF-fördraget som gäller samordningsåtgärder för att skydda bolagsägares och tredjemans intressen.

Hur aktiebolag och sådana personbolag, vars ansvariga delägare är ett aktiebolag, ska utarbeta och offentliggöra hållbarhetsrapportering regleras på EU-nivå med stöd av redovisningsdirektivet 2013/34, vars rättsliga grund likaså är artikel 50.1 i EUF-fördraget. För att säkerställa att EU:s bolagsrätt är enhetlig och konsekvent ska det ovannämnda direktivet ändras med detta förslag. Eftersom ovannämnda tidsfrister fastställs på EU-nivå måste också bestämmelser om ändring av dem fastställas på EU-nivå.

Enligt statsrådet kan förslaget rättsliga grund anses vara korrekt.

Statsrådet anser även att förslaget, med stöd av texten och de motiveringar kommissionen fört fram, är förenligt med subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna.

4 Förslagets konsekvenser

4.1 Kommissionens konsekvensbedömning

Kommissionen har inte ansett att en konsekvensbedömning är nödvändig i fråga om detta förslag. I samband med sitt förslag om direktivet om hållbarhetsrapportering 2022 bedömde kommissionen dock att rapporteringsskyldigheten omfattar cirka 49 000 företag som står för ungefär tre fjärdedelar av omsättningen för alla aktiebolag inom EU. De beräknade engångskostnaderna för övergången till den nya rapporteringsmodellen i EU är 1,2 miljarder euro och de årliga återkommande kostnaderna 3,6 miljarder euro. Å andra sidan medför de enhetliga skyldigheterna enligt kommissionen betydande besparingar i företagens administrativa kostnader. Eftersom de många enskilda förfrågningarna om hållbarhetsinformation som investerarna riktar till företagen kommer att minska, behöver företagen inte längre sätta ner så mycket arbetstid och andra resurser på att ta fram den information som behövs för att svara på dessa förfrågningar. Kommissionen uppskattar denna besparing till 1,2–2 miljarder euro per år.

4.2 Konsekvenser för Finlands del

Kommissionen ska iaktta de i direktivet om hållbarhetsrapportering fastställda tidsfristerna för antagande av ESRS-standarder med stöd av de delegerade befogenheter som tilldelats kommissionen enligt direktivet. Kommissionen kan inte frångå dessa tidsfrister om inte direktivet ändras.

Ändringen av direktivet medför inte ett behov av att ändra Finlands nationella lagar. Ärendet ger inte upphov till några extra kostnader för företag eller myndigheter.

5 Nationell behandling av förslaget och behandling i Europeiska unionen

Kommissionen offentliggjorde sitt förslag den 17 oktober 2023. Utkastet till U-skrivelse behandlades 1.11. – 3.11.2023 i statsrådets sektion för konkurrenskraft som är underställd kommittén för EU-ärenden.

Datum för när ärendet ska behandlas i rådet eller parlamentet har ännu inte slagits fast. Med beaktande av det begränsade innehållet i kommissionens förslag förväntas ärendet framskrida snabbt och rådet uppnå en allmän syn snabbt. En snabb behandling krävs även i och med att beslutsförslaget har samband med direktivet om hållbarhetsrapportering (2022/2464) av den 14 december 2022 som gäller de räkenskapsperioder som börjar redan den 1 januari 2024.

6 Ålands självstyrelse

Frågan hör till rikets lagstiftningsbehörighet med stöd av 5 kap. 27 § i självstyrelselagen för Åland (1144/1991).

7 Statsrådets ståndpunkt

Statsrådet understöder i princip kommissionens förslag enligt vilket tidsfristerna för utarbetande av standarder för hållbarhetsrapportering för vissa sektorer och vissa tredjelandsföretag som fastställts för kommissionen förlängs med två år fram till den 30 juni 2026.